

ефективне управління інвестиційним процесом, а невиконання, у свою чергу, спричинить низку проблем в обліку, аудиті та аналізі інвестиційних проєктів.

Таким чином, розуміння критеріїв до обліково-аналітичної інформації та їхнє дотримання є необхідною умовою реалізації інвестиційного процесу, що неодмінно відображається і на якості аудиту та аналізу інвестицій, адже їхнє невиконання може спричинити не тільки недоотримання можливої економічної вигоди суб'єктом господарювання, а й спричинити банкрутство останнього.

Список літератури

1. Ковалев В.В. Финансовый анализ. [Текст], В.В. Ковалев. – М. Финансы и статистика, 1996. – с. 3
2. Рожелюк В.М. Концептуальні основи обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємства. Сталій розвиток Економіки 1'2013. Всеукраїнський науково-виробничий журнал [Електронний ресурс] – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe
3. Шара Є.Ю. Формування інформаційного аналізу результатів діяльності для потреб менеджменту та зовнішніх користувачів. Вісник національного університету «Львівська Політехніка» № 797, 2014, с.155 – 162.

УДК 657.1:336.7

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ХЕДЖУВАННЯ ТОВАРНИМИ ДЕРИВАТИВАМИ

А.О. Шуліко

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул.
Університетська, м. Ужгород, Україна, 88000, e-mail: shuliko@ukr.net*

Вступ. Бухгалтерський облік як основа інформаційної бази будь-якого рівня має будуватися на загальноприйнятих методологічних принципах і стандартах, що дозволяє забезпечити спільно вимірність і порівнянність даних фінансової звітності.

Інтеграційні процеси, які характеризують сучасні тенденції розвитку світової економіки, потребують узгодження всієї сукупності елементів світової та національних господарських систем, серед яких важливе місце посідає система бухгалтерського обліку. Побудова національної системи бухгалтерського обліку, максимально погодженої з діючою міжнародною теорією і практикою, є однією з необхідних умов успішної інтеграції України у світове співтовариство.

Операції з деривативами можна вважати багаторазовою подією, адже окремі елементи реєструються бухгалтерськими проведеннями декілька разів. В такому випадку необхідно виділити основні етапи організації обліку операцій хеджування товарними деривативами. Проте, спочатку пропонується визначити такі поняття як «Цикл товарного деривативу», «Операційний цикл товарного деривативу» та «Післяопераційний цикл товарного деривативу».

Аналіз джерел проблематики дослідження. Документами з обліку деривативів є: форвардні контракти, ф'ючерсні контракти, опціони,

рахунки брокерських кампаній та незалежних брокерів, акти виконаних робіт, наданих послуг брокерського обслуговування, довідки проведених біржових торгів, витяги з реєстрів укладених на біржі угод, банківські виписки із сплати відповідних біржових та інших обов'язкових реєстраційних внесків, укладені зворотні (офсетні) угоди та інші. Проте, слід наголосити, що на сьогоднішній день відсутні законодавчо затверджені форми первинних документів для обліку операцій з товарними деривативами, в тому числі і тих, які укладаються з метою хеджування.

Розробкою первинних та зведених форм бухгалтерського обліку похідних фінансових інструментів займались деякі вітчизняні вчені. Так, Бойко К.В. пропонує використовувати первинний документ «Обґрунтування відносин хеджування» та зведений документ «Журнал реєстрації операцій хеджування» [1, с.193]. Здреник В.С. доводить, підставою для визнання операцій з похідними фінансовими інструментами в системі бухгалтерського обліку може виступати «Акт про здійснення операції з похідним фінансовим інструментом» [2, с.8].

Документальне оформлення операцій хеджування товарними деривативами. З огляду на етапи формування первісної вартості протягом операційного циклу товарних деривативів на позабалансовому та балансовому обліку під час хеджування, необхідно реєструвати певні облікові дані, а саме: початок операції хеджування, її зміни протягом операційного циклу та завершення операції хеджування.

З огляду на етапи формування первісної вартості протягом операційного циклу товарних деривативів на позабалансовому та балансовому обліку під час хеджування, необхідно реєструвати певні облікові дані, а саме: початок операції хеджування, її зміни протягом операційного циклу та завершення операції хеджування.

З метою реєстрації облікових даних початку операції хеджування товарними деривативами, розроблено форму первинного документу № ТД-1 «Акт початку операції хеджування». Для реєстрації вартісних змін як об'єкта хеджування, так і інструмента хеджування, які відбуваються протягом операційного циклу товарних деривативів розроблено форму № ТД-2 «Довідка поточної вартості базового активу». При завершенні операції хеджування пропонується скласти форму № ТД-3 «Акт завершення операції хеджування».

Зведеними документами з обліку деривативів є: реєстри укладених форвардних контрактів, реєстри укладених ф'ючерсних контрактів, реєстри укладених опціонів, реєстри укладених зворотних (офсетних) біржових угод, картки та оборотно-сальдові відомості позабалансових рахунків та інші. З огляду на відсутність регламентованих форм зведених документів бухгалтерського обліку, пропонується для використання розроблені форми зведеного обліку, а саме: форми № ТД-4 «Реєстр укладених форвардних контрактів з метою хеджування», № ТД-5 «Реєстр укладених ф'ючерсних контрактів та зворотних (офсетних) біржових угод з метою хеджування» та ТД-6 «Реєстр укладених опціонів та зворотних (офсетних) біржових угод з метою хеджування».

Крім того, пропонується використовувати форму № ТД-7 «Картка поточного обліку результатів хеджування товарним деривативом», в якій на кожну звітну дату обліковуються результати переоцінки базового активу товарного деривативу, а також результати переоцінки інструменту хеджування.

Список використаних джерел:

1. Бойко К. В. Організація обліку хеджування в управлінні підприємством переробної промисловості / К. В. Бойко // Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль 2010. – С. 192-196.

2. Здреник В.С. Бухгалтерський облік і контроль операцій з похідними фінансовими інструментами: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.09 / В.С. Здреник ; ЖДТУ. — Ж., 2010. — 23 с.

УДК 657:339.564

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

С.Є. Шутка, Н.І. Колінько

НЛТУ України, вул. Генерала Чупринки, 103, м. Львів, Україна, 79000, e-mail: shutka-s@ukr.net

Побудова ринкової системи господарювання неможлива без здійснення в підприємницькій діяльності зовнішньоекономічних операцій, адже практично кожне підприємство рано чи пізно здійснює розрахунки та інші операції з підприємствами іноземних держав. Зовнішньоекономічна діяльність є однією з основних форм економічних відносин України з іноземними державами. Вона відіграє значну роль у підвищенні економічного добробуту держави, поліпшенні рівня життя населення і зміцненні положення держави на світовій арені. Експортні операції як складова частина зовнішньої торгівлі є найважливішим джерелом одержання прибутку окремим підприємством і державою в цілому.

Основною інформацією про експортну сферу суб'єктів підприємницької діяльності є дані бухгалтерського обліку. Програмою реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів визначені основні напрямки приведення національної системи бухгалтерського обліку відповідно до умов ринкової економіки і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Головними з них є: законодавче закріплення принципів ведення бухгалтерського обліку, формування нормативної бази - положень (стандартів), методичне забезпечення та міжнародне співробітництво. [1]

Основою регулювання діяльності підприємств України на зовнішніх ринках є Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», відповідно до якого експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою не у грошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. [2]

Для організації бухгалтерського обліку експортних операцій вітчизняні підприємства України користуються планом рахунків та інструкцією з його використанням, що діють на території України та іншими нормативно-правовими актами з питань регулювання обліку зовнішньоекономічної діяльності, які відображають специфіку зовнішньоекономічної діяльності.